

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

**THE RELATIONSHIP BETWEEN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND LEARNING ORGANIZATION OF SCHOOL UNDER
PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

นางสาววรรณ เฟื่องฟู

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

wanna_f@mail.rmutt.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

drroong57@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 2) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 315 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to study 1) the level of instructional leadership of school administrators, 2) the level of the learning organization of schools, and 3) the relationship between instructional leadership of school administrators and the learning organization of schools under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2.

The sample selected by using a stratified random sampling technique, was composed of 315 directors and teachers in schools under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 in academic year 2015. The research instrument used for data collecting was Likert five-point scale questionnaires. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The result showed that 1) the level of instructional leadership of school administrators as a whole was at a high level, 2) the level of the learning organization of schools as a whole was at a high level, and 3) the relationship between instructional leadership of school administrators and the learning organization of schools under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2 as a whole revealed the high positive relationship at .01 level of significance.

Keywords: instructional leadership of school administrators, learning organization of school, primary educational service area.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ในมาตรา 11 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในหน่วยงานทั้งในระดับกลุ่มและระดับองค์การโดยมุ่งเน้นส่วนราชการให้มีลักษณะก้าวไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานในการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ สะดวกและรวดเร็ว ตลอดจนมีการถ่ายโอนข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2546, น. 3) การพัฒนาส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้ก้าวไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นมีความทันสมัย รวดเร็ว และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนในการทำงานของบุคลากรในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองและมีความศักยภาพในการทำงาน โดยมีการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อก้าวไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556)

เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทย มีมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีความศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จึงได้กำหนดไว้ใน ปิงบประมาณ 2558 กล่าวไว้ในนโยบายข้อที่ 3 ซึ่งว่าด้วยเรื่องยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหาร ให้เป็นครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาความสามารถของตนในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารประพุดิคนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและความไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิชอบต่อผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ให้สอดคล้องกับวิชาชีพ และเร่งรัดปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจและมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล และสนองกลยุทธ์ ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนอื่นๆ หรือในองค์กร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุไปสู่เป้าหมาย โดยผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้บุคลากรมีแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน (Krug, 1992, pp. 8-9) การพัฒนาองค์กรที่ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้นั้นผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะในการบริหารและการเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการก็จะค่อนข้างจะมีอุปสรรคในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการบริหารงานที่แตกต่างกันออกไป หากผู้บริหารมีภาวะทางวิชาการควรส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางาน ตลอดจนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ที่ระบบ และการถ่ายโอนข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต มาใช้ปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วสถานศึกษาก็จะประสบความสำเร็จในการก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Marquardt, 2011, p. 247)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กำหนดกรอบแนวดำเนินงานของนโยบายและยุทธศาสตร์ ในมาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ในการพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในขณะที่ยังขาดระบบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการความรู้ ที่เป็นระบบ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับกลุ่มและระดับองค์กร จึงมีการปรับเปลี่ยนในเรื่องการพัฒนาคน พัฒนางาน ให้นำไปสู่องค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และกระบวนการพัฒนาให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ สามารถรับรู้ และปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองและองค์กรมีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อไปกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ สู่เป้าหมาย มีการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในระดับกลุ่ม และระดับองค์กรมาพัฒนาตนเองและ

พัฒนาองค์กร อีกทั้งยังต้องพัฒนาสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแล ให้ก้าวเข้าสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2557)

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการส่งสมความรู้จากประสบการณ์ของบุคลากรของสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องที่บุคคลและกลุ่มจะต้องมีความตระหนัก ในการสร้างผลงานที่ดีให้กับองค์กร ร่วมกันพัฒนาตนเองและหน่วยงาน ให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง และองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นพลวัตที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา จะต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะและหลักการในการเรียนรู้แบบทั่วทั้งองค์กร ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยี และสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

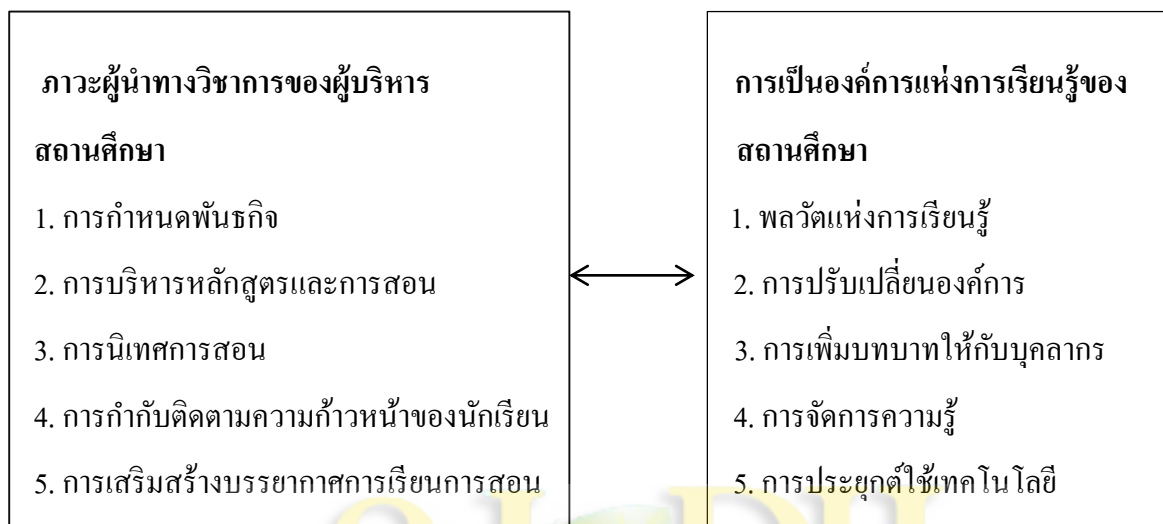
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของครูก (Krug, 1992, pp. 8-9) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน และศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของมาร์ควอดท์ (Marquardt, 2011) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) พลวัตแห่งการเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์กร 3) การเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร 4) การจัดการความรู้ และ 5) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาให้ก้าวเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของครู (Krug, 1992, pp. 430-443) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ส่วนแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ มาควอดท์ (Marquard, 2011) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบคือ 1) พลวัตแห่งการเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์กร 3) การเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร 4) การจัดการความรู้ และ 5) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้แก่ 3 อำเภอ คือ ลำลูกกา รัษฎา และหนองเสือ ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งหมด 1,337 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 93.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.70 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 121) ผลดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	จำนวน (n=315)		แปลผล อยู่ในระดับ
	($\bar{X}$)	S.D.	
1. การกำหนดพันธกิจ (X_1)	4.24	0.64	มาก
2. การบริหารหลักสูตรและการสอน (X_2)	4.15	0.64	มาก
3. การนิเทศการสอน (X_3)	4.13	0.65	มาก
4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X_4)	4.13	0.68	มาก
5. การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน (X_5)	4.18	0.67	มาก
รวม	4.17	.599	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกำหนดพันธกิจ รองลงมา คือ การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

เรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศการสอน และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การศึกษาระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 121) ผลดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (Y)	จำนวน (n=315)		แปลผล อยู่ในระดับ
	($\bar{X}$)	S.D.	
1. ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ (Y_1)	4.09	0.61	มาก
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร (Y_2)	4.09	0.64	มาก
3. ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร (Y_3)	4.11	0.66	มาก
4. ด้านการจัดการความรู้ (Y_4)	4.06	0.62	มาก
5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Y_5)	4.04	0.68	มาก
รวม	4.08	0.58	มาก

ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรและด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมผลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (Y)					
	พลวัต แห่ง การ เรียนรู้ (Y ₁)	การ ปรับเปลี่ยน องค์กร (Y ₂)	การเพิ่ม บทบาท ให้กับ บุคลากร (Y ₃)	การจัดการ ความรู้ (Y ₄)	การ ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี (Y ₅)	องค์กร แห่งการ เรียนรู้ของ สถานศึกษา (Y _{tot})
การกำหนด พันธกิจ (x ₁)	.611**	.691**	.710**	.641**	.642**	.728**
การบริหารหลักสูตร และการสอน (x ₂)	.680**	.742**	.766**	.706**	.702**	.794**
การนิเทศการสอน (x ₃)	.672**	.706**	.725**	.703**	.691**	.772**
การกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของ นักเรียน (x ₄)	.660**	.724**	.755**	.726**	.748**	.799**
การเสริมสร้าง บรรยากาศการเรียน การสอน (x ₅)	.611**	.707**	.728**	.744**	.758**	.785**
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา (X _{tot})	.711**	.785**	.810**	.775**	.780**	.853**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การบริหารหลักสูตรและการสอนกับการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ การกำหนดพันธกิจกับพลวัตแห่งการเรียนรู้ และเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนกับพลวัตแห่งการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดพันธกิจ รองลงมา คือ การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสุด คือ ด้านการนิเทศการสอน และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้บริหารมีความเตรียมความพร้อมในเรื่องการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความเข้มแข็งที่จะมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนโดยมุ่งเน้นการกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ และมีการทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมีกรอบและทิศทางในการปฏิบัติงานให้งานบรรลุไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ผู้บริหารจึงเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน ตลอดจนผู้บริหารยังต้องมีทักษะและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีผลงานในเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยจัดทำโครงการหรือการสร้างนวัตกรรมที่เป็นเลิศและนำมาพัฒนาสถานศึกษาที่เรียกว่า Best Practice ที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนจะต้องจัดทำขึ้นมา เพื่อที่จะนำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง ผู้บริหารจึงมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสร้างนวัตกรรมที่เป็นเลิศในการหาจุดเด่นของสถานศึกษาของตนเอง นำมาเป็นนโยบายที่จะช่วยพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาของตนเองให้มีคุณภาพ ตลอดจนผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นของตนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และผู้ปกครองในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งเสริมสร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศภายในโรงเรียนให้มีมุมวิชาการ และผู้บริหารยังเป็นต้นแบบที่ดีในการเป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการให้กับครู และมีการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อจะนำข้อมูลมาเป็นสารสนเทศในปรับปรุงและพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, น. 122-132) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฌ์ฐชนก ชัยศรี (2555, น. 96-100) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการกำหนดพันธกิจ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยมีการประชุมชี้แจง กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน อีกทั้งบุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน ในแนวทางของการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งความสำเร็จของงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ พัทรินทร์ พันธุ์โคติ (2556, น. 90-92) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคือ ด้านกำหนดพันธกิจ อยู่ในระดับมาก

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดและวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยมีการวางแผนในการบริหารหลักสูตรที่มีคุณภาพมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารยังเป็นผู้ให้คำปรึกษาให้กับครูผู้สอน มีทักษะและความชำนาญที่จะถ่ายทอดในการเป็นผู้นำทางวิชาการให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ได้อย่างหลากหลายและมีแนวทางพัฒนาทางด้านสติปัญญาของนักเรียน โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียน และดูแลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนโดยการจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนและให้ความไว้วางใจในสถานศึกษาที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนซึ่งสอดคล้องกับ รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2556, น. 120-122) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการนิเทศการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีโครงการนิเทศการสอนครู โดยผู้บริหารมีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และเข้าไปให้คำแนะนำและชี้แนะกับครูผู้สอน โดยผู้บริหารมีบทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการเข้าไปนิเทศการสอนของครูอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการดูแลเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู อีกทั้งยังส่งเสริมในเรื่องการใช้สื่ออุปกรณ์ที่จะทำให้เกิดผลดีกับตัวนักเรียน และนำผลข้อมูลจากการนิเทศการสอนของครูผู้สอนมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2556, น. 120-122) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับ

ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านคือ ด้านการพัฒนาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการควบคุมกำกับดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน มีการวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของครู และมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่ามีเกณฑ์อยู่ในระดับใด และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีมุมส่งเสริมเกี่ยวกับวิชาการภายในโรงเรียน และทำให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครอง สอดคล้องกับ พัชรินทร์ พันธุ์โตติ (2556, น. 90-92) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากขึ้น และส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีการจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสะดวก สวยงาม และปลอดภัย สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, น. 122-132) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรและด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษายังเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน และมอบอำนาจให้บุคลากรได้มีการตัดสินใจในการทำงานเองตามความ

ถนัดและความรับผิดชอบ และมีการจัดอบรมบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการศึกษาคู่ และผู้บริหารสถานศึกษายังส่งเสริมให้บุคลากรทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวและมีระบบในการจัดเก็บข้อมูล และถ่ายโอนข้อมูลได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น สอดคล้องกับ ชีรยุทธ จิมอาษา (2551, น. 97-100) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552, น.185-198) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาแต่ละด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้ได้พัฒนาตนเองในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานซึ่งกันและกัน และมีสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาคู่ ได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ การศึกษาดูงาน และการเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ ชีรยุทธ จิมอาษา (2551, น. 97-100) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2.2 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดจัดทำโครงสร้างและมีกรอบแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในประชุมร่วมกันวางแผนและพัฒนาเรื่องการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีการทำงานเป็นทีมในการร่วมกันวางแผนในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับ อัญชลี ปรีชายศ (2554, น.80-83) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มบ่อทอง1 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี

เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ อยู่ในระดับมาก

2.3 การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยการกระจายอำนาจและมอบหมายอำนาจในการทำงานให้กับบุคลากร ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล และส่งเสริมในการ เปิดโอกาสให้บุคลากร ภายในโรงเรียนได้เรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ตลอดจนบุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจในการทำงาน ผู้บริหารมีความไว้วางใจในการทำงานของบุคลากร รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรนำความรู้ที่ได้มา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน สอดคล้องกับ ปิยะ ละมุลมอญ (2556, น.88-91) พบว่า วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน คือ ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากรอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกับงานวิจัยของ ทศวรรณ เฟื่องฟูฒ (2553, น. 83) พบว่า ปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัย คือ ปัจจัยการเพิ่มอำนาจสมาชิกองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการจัดการความรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการส่งเสริมให้บุคลากร แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บุคลากรมีความกระตือรือร้นใน การแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันทั้งใน ระดับกลุ่มและระดับองค์กร และเผยแพร่ผลงานของตนเองไปยังสถานศึกษาอื่นๆ ให้ได้รับความรู้ร่วมกันมี การถ่ายโอนความรู้ ตลอดจนผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความถนัดและความชำนาญเข้ามา ช่วยเหลือให้คำปรึกษาระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน มีการส่งเสริมการจัดอบรมสัมมนา เพื่อให้บุคลากรได้นำ ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทนต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงการจัดเก็บ องค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สุกลักษณ์ ศานติเชียร (2557, น. 73-75) พบว่า การศึกษาการ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 พบว่า โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก

2.5 การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้บริหารได้

ส่งเสริมให้บุคลากรภายในโรงเรียนเข้าถึงเครือข่ายของค์ความรู้ต่างๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร และผู้บริหารสนับสนุนจัดทำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อให้ บุคลากรได้มีแหล่งสืบค้นข้อมูลและใช้ในห้องสำนักงาน เพื่อใช้ในการสร้างฐานข้อมูลและจัดเก็บข้อมูล รวมถึงการถ่ายโอนข้อมูล จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นได้อย่างเป็นระบบ โดยสามารถเข้าถึงเครือข่าย ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หรือการออนไลน์ มาใช้ให้การทำงานให้เกิดความสะดวก และรวดเร็วเป็นระบบมาก ขึ้น สอดคล้องกับ ชีรยุทธ จิมอาษา (2551, น. 97-100) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ อยู่ในระดับมาก แตกต่างกับงานวิจัยของ ช่อผกา ชัย ชาญ (2555 น. 82-84) พบว่า การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนศรีราชา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และ ครูผู้สอนพบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนำเทคโนโลยีไป ประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับปานกลาง

3. จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ราย ด้าน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์ กันทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงโดยคู่ที่มีความ สัมพันธ์อยู่ในระดับสูง คือ การบริหารหลักสูตรและการสอนกับการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนในการบริหารหลักสูตรและการสอนภายในสถานศึกษาของตนเอง ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดนโยบายและปรับปรุงการเรียน การสอน การประเมินผลการสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหารมี การมอบอำนาจให้กับบุคลากรในการตัดสินใจในงาน บุคลากรทุกคนได้รับอำนาจให้มีส่วนร่วมในการ วางแผนในกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียน โดยการกระจายอำนาจและมอบหมายอำนาจ ในการทำงานให้กับบุคลากร ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552, น. 184-185) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและนำมาอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรให้ความสนใจ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการกำหนดพันธกิจ ดังนั้นผู้บริหารควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ มีการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดกรอบเป้าหมายอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรมีกรอบและทิศทางในการทำงาน ตลอดจนผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยผู้บริหารควรมุ่งเน้นพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาเป็นข้อมูล เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจากรายด้านแล้ว พบว่าด้านที่มีระดับในการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการมอบอำนาจและกระจายอำนาจให้กับบุคลากร ได้มีส่วนร่วมการตัดสินใจในการทำงานตลอดจนยังต้องมีความไว้วางใจในตัวบุคลากรที่จะมอบหมายงาน และผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาขีดความสามารถของตน และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากรได้นำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนาการทำงาน และเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้องค์กรมีความเข้มแข็งและประสบความสำเร็จ

3. จากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงคือการบริหารหลักสูตรและการสอนกับการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำหนดและวางแผนในการบริหารหลักสูตรและการสอน อีกทั้งผู้บริหารต้องกำกับติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด ในการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มบทบาทให้กับบุคลากร มีความไว้วางใจในการตัดสินใจของบุคลากร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารต้องมีการประสานงานกับบุคลากร ตลอดจนผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงนโยบายในการบริหารต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมถึงผู้บริหารมีการมอบอำนาจให้กับบุคลากรใน

การตัดสินใจในการทำงาน มีการกระจายงานตามความรับผิดชอบและมีการแบ่งสายงานที่ชัดเจน มีการกำกับนิเทศติดตามงานอย่างใกล้ชิด และชี้แนะให้คำปรึกษากับบุคลากรได้เป็นอย่างดี จึงทำให้บุคลากรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองตามความรับผิดชอบและตามความถนัดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดเก็บความรู้ ผู้บริหารยังส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนางาน ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมส่งผลให้สถานศึกษามีการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีลักษณะการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยการกำหนดพันธกิจที่ส่งผลต่อพลวัตแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อพลวัตแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ข้อผกา ชัยชาญ. (2555). การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ณัฐชนก ชัยศรี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ทศวรรณ เพ็งพุด. (2553). ปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- ธีระยุทธ จิมอาษา. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะ ละมุลมอญ. (2556). *วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- พัชรินทร์ พันธุ์โตดี. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รัชสุดา บุตรีศักดิ์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. (2546, 9 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120 ตอนที่ 100 ก. หน้า 1-16
- วิเชียร ทองคลี. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- สุกัลกษณ์ สานติเชียร. (2557). *การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ 2556-2561*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.opdc.go.th/index.Php>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.ptt2.go.th>.
- Marquardt, M.J. (2011). *Building the learning organization: Achieving strategic advantage through a commitment to learning*. (3rd ed). Boston: Nicholas Brealey Publishing.
- Krug, S. (1992). "Instructional leadership : A constructivist perspective." *Educational Administration Quarterly*. 28(3): 430-443.